

Sygn. akt IV KK 343/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **K. S.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535§5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 26 sierpnia 2020r.

kasacji Prokuratora Generalnego

wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 11 października 2019 r., sygn. akt XXIII

Ka (...), zmieniającego wyrok łączny Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 kwietnia

2019r., sygn. akt III K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 30 kwietnia 2019r., sygn. akt III K (...), Sąd

Rejonowy w K. wydał rozstrzygnięcie w przedmiocie

kary łącznej wobec **K. S.**. Wyrokiem tym objęto skazania:

1. Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 stycznia 2016 r., sygn. akt V K 582/15, za czyn z art. 244 k.k., popełniony w dniu 22 kwietnia 2015r., za który wymierzono skazanemu karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100,-zł,
2. Sądu Rejonowego w K. z dnia 9 maja 2016r., sygn. akt V K 131/16, za czyn z art. 244 k.k., popełniony w dniu 13 stycznia 2016r., za który wymierzono skazanemu karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50,-zł,
3. Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2016r., sygn. akt VII K 682/15 za czyn z art. 178a§1 i 4 k.k., popełniony w dniu 12 września 2015r., za który wymierzono skazanemu karę roku pozbawienia wolności. Orzeczona kara pozbawienia wolności miała zostać wykonana w okresie od dnia 25 września 2018r. do dnia 24 września 2019r.,
4. Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 grudnia 2016r., sygn. akt V K 248/16, za dwa czyny, tj. z art. 178a§1 i 4 k.k. i art. 224§2 k.k., obydwa popełnione w dniu 23 kwietnia 2016r., za które wymierzono skazanemu kary pozbawienia wolności w wymiarze po roku każda. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86§1 k.k. skazanemu wymierzono karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczona kara łączna pozbawienia wolności miała zostać wykonana w okresie od dnia 24 września 2019r. do dnia 21 listopada 2020r.,
5. Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 grudnia 2017 r., sygn. akt V K 445/16, za przestępstwo z art. 157§2 k.k., popełnione w dniu 8 stycznia 2010 r., za które wymierzono skazanemu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz za ciąg pięciu przestępstw z art. 157§2 k.k., popełnionych w dniach: 4 lutego 2013 r., 30 marca 2013r., 25 kwietnia 2013r., 2 maja 2013r. i 8 maja 2013 r., za który wymierzono jedną karę w wymiarze 5 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 86§1 k.k. i art. 91§2 k.k., łącząc jednostkowe

kary pozbawienia wolności wymierzono skazanemu karę łączną w wymiarze 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 5 lat.

Wyrokiem łącznym połączono kary grzywny wymierzone we wskazanych wyżej sprawach Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 stycznia 2016r. (sygn. akt V K 582/15) i Sądu Rejonowego w K. z dnia 9 maja 2016r. (sygn. akt V K 131/16) i wymierzono karę łączną 150 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 50 zł oraz karę jednostkową i kary łączne pozbawienia wolności, orzeczone w sprawach Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2016r. (sygn. akt VII K 682/15), Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 grudnia 2016r. (sygn. akt V K 248/16) i Sądu Rejonowego w K. z dnia 12 grudnia 2017r. (sygn. akt V K 445/16) i orzeczono karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczenie to zostało zaskarżone apelacją obrońcy skazanego w zakresie wymiaru orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 11 października 2019r., sygn. akt XXIII Ka (...), dokonał zmiany zaskarżonego wyroku w ten sposób, że połączył skazanemu wyłącznie dwie kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach o sygn. akt V K 248/16 i V K 445/16 i wymierzył karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny zarzucając orzeczeniu Sądu Okręgowego rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 434§1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 433§1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. art. 457§3 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu niepełnej i wadliwej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku łącznego, w tym, zwłaszcza zaniechaniu wszechstronnej i wnikliwej analizy zarzutów sformułowanych w apelacji i nie ustosunkowaniu się do nich w uzasadnieniu wyroku oraz poprzez nieuzasadnione dokonanie, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, zmiany zaskarżonego wyroku łącznego na niekorzyść skazanego, polegającej na wyeliminowaniu z orzeczonej nim kary łącznej pozbawienia wolności kary roku pozbawienia wolności wymierzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2016r. (sygn. akt VII K 682/15) i obniżeniu wymiaru kary łącznej z roku

i 10 miesięcy do roku i 3 miesięcy, wskutek nieuwzględnienia okoliczności wynikającej z treści ujawnionego w toku rozprawy apelacyjnej postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 czerwca 2019r. (sygn. akt VII Kow 19011/19) w przedmiocie udzielenia K. S. przerwy w odbywaniu między innymi kary pozbawienia wolności orzeczonej wskazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w T., co zgodnie z przepisami Kodeksu karnego wykonawczego oznacza, że podlega ona wykonaniu i zgodnie z dyspozycją art. 85§1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020r. obligatoryjnemu połączeniu węzłem kary łącznej, czym dodatkowo rażąco naruszono wskazane przepisy prawa karnego materialnego oraz bezpodstawnie istotnie zwiększono wymiar kary pozbawienia wolności pozostającej do odbycia przez skazanego w stosunku do kary łącznej wynikającej z orzeczenia Sądu I instancji, zaskarżonego wyłącznie na jego korzyść.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535§5 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie zaistniała opisana w kasacji sytuacja, co przyznał w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy. Sąd ten, wydając orzeczenie, oparł się bowiem na zawartej w aktach sprawy informacji z systemu NOE-SAD dotyczącej przewidywanego czasu wykonania przez skazanego kary orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2016r. (sygn. akt VII K 682/15), nie uwzględnivszy ujawnionego w toku rozprawy odwoławczej, a załączonego do apelacji obrońcy odpisu postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 4 czerwca 2019r. (sygn. akt: VII Kow 1901/19), mocą którego udzielono skazanemu K. S. przerwy w wykonywaniu kar pozbawienia wolności, w tym kary roku pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. akt VII K 682/15. Dodać należy, że skazany nieprzerwanie, do chwili orzekania przez Sąd II instancji, korzystał z przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności na mocy kolejnych postanowień Sądu Okręgowego w G. z dnia 2 grudnia 2019r. (sygn. akt: VII Kow 5379/19) oraz z dnia 1 czerwca 2020r. (sygn. akt: VII Kow

2406/20), w treści którego zakończenie przerwy w wykonywaniu kary wyznaczono na dzień 30 października 2020r.

Skutkiem powyższego w przedmiotowej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., a w konsekwencji także przepisów prawa materialnego w postaci art. 85§1 i 2 k.k., w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020r., które to naruszenia niewątpliwie miały wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Kara wymierzona w omawianej sprawie o sygn. VII K 682/15 niewątpliwie jest karą podlegającą wykonaniu w myśl art. 85§2 k.k. i winna być objęta węzłem kary łącznej.

Rację ma także Prokurator Generalny podnosząc, niezależnie od powyższego, zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy zakazu *reformationis in peius*. Orzekając karę łączną Sąd I instancji, oscylując w granicach od najsurowszej z kar jednostkowych w wymiarze roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności do sumy kar podlegających łączeniu, czyli do 2 lat i 5 miesięcy, wymierzył skazanemu karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd Odwoławczy, wyłączając z węzła kary łącznej karę pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 września 2016r. (sygn. akt VII K 682/15), przyjął, podobnie jak Sąd I instancji, zasadę asperacji i w granicach wymiaru kary od roku i 2 miesięcy do roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzył karę łączną roku i 3 miesięcy.

Orzekając w ten sposób Sąd Odwoławczy nie dostrzegł jednak tego, że niezależnie od wymierzonej kary łącznej, w następstwie tego rozstrzygnięcia, skazanemu pozostała do odrębnego odbycia kara pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny, w wymiarze roku. Tym samym suma kar pozbawienia wolności, które pierwotnie były połączone w wyroku łącznym Sądu Rejonowego w K. w jedną karę łączną roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, w wyniku ingerencji Sądu Okręgowego (uwzględniając jej część podlegającą odrębnemu wykonaniu) wynosi łącznie 2 lata i 3 miesiące, a więc o 5 miesięcy więcej niż orzekł Sąd I instancji. Mimo oparcia się więc na tej samej co Sąd Rejonowy zasadzie przy wymierzaniu kary łącznej, Sąd Odwoławczy stworzył stan prawny skutkiem którego sytuacja skazanego niewątpliwie uległa pogorszeniu, przy czym środek odwoławczy wniesiony został wyłącznie na jego korzyść.

Tym samym w przedmiotowej sprawie doszło nie tylko do wyjścia poza granice środka zaskarżenia, ale co istotniejsze, wydania rozstrzygnięcia na niekorzyść skazanego pomimo braku zaskarżenia w tym kierunku.

Powyższe, w świetle normy art. 434§1 k.p.k., w ogóle stawia pod znakiem zapytania możliwość wydania przez Sąd Odwoławczy rozstrzygnięcia reformatoryjnego w omawianym kierunku. W tej sytuacji jedyną drogą do zmiany orzeczenia Sądu I instancji na oczekiwany przez Sąd Odwoławczy byłoby zainicjowanie wniesienia przez Prokuratora Generalnego kasacji skierowanej na niekorzyść skazanego.

Należy również zgodzić się z twierdzeniem skarżącego w kwestii zaniechania rozważenia przez Sąd Odwoławczy zarzutów apelacji obrońcy i należytego odniesienia się do nich w pisemnych motywach rozstrzygnięcia.

Zważywszy na powyższe, kasację należało uznać za oczywiście zasadną i uchylić zaskarżony wyrok, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K..

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy, uwzględniając poczynione wyżej uwagi, powinien tym razem przeprowadzić rzetelną kontrolę odwoławczą i wydać orzeczenie wolne od omówionych wad.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.